

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201727
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8620201727.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v sporovej veci žalobkyne: A. B., C. D., nar. X.X.XXXX, bytom E. XX, XXX XX B., zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 339,97 eur s príslušenstvom a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. SK-3Csp/69/2020-107 zo dňa 13.11.2023, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku I., ktorým súd žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 339,37 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % a vo výroku o trovách konania.

Žalobkyňa má nárok vo vzťahu k žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„ I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 339,97 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 339,97 eura od 2.10.2020 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere, č. XXXXXXXXXXX, z 4.12.2017, v § 1 Hlavy 8. Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania, v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný(á) nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 eur v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere, č. XXXXXXXXXXX, z 4.12.2017, v § 2 Hlavy 8. Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania, v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 eur, ktorú musíte uhradiť“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobkyni priznáva proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.“

2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil skutkový stav, podľa ktorého na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 4.12.2017 žalovaný poskytol žalobkyni bezúčelový úver vo výške 1.000,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných 58 mesačných splátkach vo výške 26,11 eur s dátumom prvej splátky 20.1.2018, s termínom konečnej splatnosťou úveru 15.10.2022, ročnou úrokovou sadzbou vo výške 18,43 %, RPMN 20,10 % a priemernou hodnotou RPMN 14,01 %. Celková čiastka spojená s úverom bola vo výške 1.514,38 eur. Súčasťou zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky platné od 26.10.2017, z ktorých súd zistil, že napádané zmluvné podmienky sú uvedené v § 1 a § 2 Hlavy 8. Z dokladov o úhrade predložených žalobkyňou a z prehľadu úhrad predloženého žalovaným súd zistil, že žalobkyňa za roky 2018 a 2019 zaplatila žalovanému sumu 1.339,97 eur. Podľa tabuľky NBS o priemerných úrokových mierach z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny na rok 2017 boli v decembri 2017 úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov úročené úrokovou sadzbou 4,82 %. Vo vzťahu k skúmaniu bonity žalovaný predložil vytlačené údaje z registra a výpočet MLS klienta - detail výpočtu.

3. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 1 až ods. 5, § 54 ods. 1, ods. 2, § 451 ods. 1, ods. 2, § 458 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 298 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a § 3 ods. 3, ods. 5, § 4 ods. 10 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) a konštatoval, že posudzovaný právny vzťah je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a spotrebiteľské zmluvy musia obsahovať obligatórne náležitosti a nesmú obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

4. Pokiaľ žalobkyňa v žalobe poukázala na to, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.) a ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.), súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou nestotožnil. Čo sa týka doby trvania zmluvy súd prvej inštancie poukázal na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/69/2020 z 30.11.2021 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod číslom judikátu R 16/2022, že spotrebiteľ má možnosť zistiť dobu trvania zmluvy z ďalších náležitostí v zmluve obsiahnutých ako je splatnosť 1. splátky, termín konečnej splatnosti a počtu splátok. Súd v prípade tejto zmluvy mal preukázané, že zmluva tieto všetky údaje obsahuje. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobkyne ohľadom osobitnej potreby uvádzania predpokladov použitých pre výpočet RPMN. V tomto rovnako poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.2.2021, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 86/2021, kde najvyšší súd judikoval, že z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31.3.2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet.

5. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaný si nesplnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a to s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalovaný o splnení tejto povinnosti síce predložil ako dôkaz info o skúmaní bonity z interného systému, kde sú len vytlačené údaje z registra a výpočet MLS klienta - detail výpočtu. Žalovaný nemal preukázaný príjem žalobkyne ako podnikateľky, príjem manžela žalobkyne, žalovaný nezisťoval základné informácie o výdavkoch žalobkyne, nemal ich preukázané a vyhodnotené. Nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a uvedenie

životného minima v tabuľke, z ktorého vypočítal zostávajúcu MLS klienta. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov bez uvedenia výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať úver nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať minimálne potvrdením dlžníka zdroj jeho príjmu (v danom prípade žalovaný v konaní nepredložil ani len tvrdenie o takejto skutočnosti). Kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdnými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25.7.2018, sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

6. Žalovaný odbornú starostlivosť posúdiť schopnosť žalobkyne splácať spotrebiteľský úver zisťoval z registra, kde zistil splátky iným 3 spoločnostiam vo výške 476,- eur a v spoločnosti žalovaného 67,- eur a aj napriek týmto zisteniam a zostávajúcej čiastke 3,93 eur poskytol žalobkyni ďalší úver s mesačnou splátkou 26,11 eur. Zo súdneho registra súd zistil, že žalobkyňa za roky 2019 a 2020 vystupuje či už na strane žalovaného alebo žalobcu v 14 sporoch. Z uvedeného mal súd za preukázané, že konanie žalovaného nemožno vyhodnotiť inak, ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť klienta pôžičku splácať. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa, ako je to v tomto prípade (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016). Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie tak v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. považoval úver za bezúročný a bez poplatkov.

7. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že bezúročnosť úveru vyplýva aj z výšky ročného úroku, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko viac ako štvornásobne prevyšuje priemernú mieru úrokov v rozhodnom období. Za situácie, že predmetná úverová zmluva je súdom považovaná za bezúročnú a bez poplatkov z uvedených dôvodov a ak žalobkyňa na predmetnom úvere zaplatila aj úroky a poplatky, ide o bezdôvodné obohatenie žalovaného z titulu zaplata sumy bez právneho dôvodu. Vychádzajúc z uvedeného je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému iba sumu, ktorú jej žalovaný skutočne poskytol. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.000,- eur a žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 1.339,97 eur. Preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaného vo výroku I. rozsudku vrátiť žalobkyni sumu 339,97 eur. Pretože žalovaný svoj dlh žalobkyni včas nezaplatil, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, a preto súd žalobkyni priznal vo výroku I. rozsudku v zmysle citovaných zákonných ustanovení aj požadovaný 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 339,97 eur, počnúc od 2.10.2020 do zaplata, t. j. od nasledujúceho dňa po doručení žaloby žalovanému.

8. Predmetom žaloby bolo aj určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Po preskúmaní zmluvných podmienok v súvislosti s citovanými zákonnými ustanoveniami mal súd prvej inštancie za preukázané, že úverové zmluvné podmienky žalovaného k zmluve platné od 26.10.2017 obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, ako sú uvedené vo výrokoch II. a III. rozsudku. Podľa § 1 Hlavy 8. Sankcie účtované v dôsledku omeškania sa mala žalobkyňa zaviazat' na úhradu poplatkov za upomienky. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky a ktoré si on sám určil pevnou sumou vopred. Výšku poplatkov za upomienky žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil a aj preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom. Ďalšia neprijateľná zmluvná podmienka je uvedená v úverových zmluvných podmienkach žalovaného k Zmluve v § 2 Hlavy 8. Sankcie účtované v dôsledku omeškania o práve žalovaného vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17,- eur, ktorú žalobkyňa musí uhradiť. Bolo preukázané, že žalobkyňa si zmluvnú pokutu so žalovaným individuálne nedojednala. Zmluvná pokuta bola zakomponovaná do úverových podmienok na vopred pripravenom tlačive zo strany žalovaného, pričom ju žalobkyňa nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť (pozri rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/137/2016, z 3.10.2016). Žalobkyňa zo strany žalovaného nebola nijakým spôsobom upozornená na namietané neprijateľné zmluvné podmienky, ako ani na ich dôsledky. Jej „zmluvná voľnosť“ bola obmedzená len na dohodu

o výške poskytnutého úveru, pričom všetky ostatné zmluvné podmienky, ako aj všetky dokumenty predložené spolu so spotrebiteľskou zmluvou, predstavujú diktát dodávateľa bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah. Navyiac ide o zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosť už bola súdmi judikovaná. Žalovaný napriek vedomosti o rozhodnutiach, ktorými boli judikované tieto zmluvné podmienky ako neprijateľné, naďalej ich obhajuje. Súd prvej inštancie výrokom II. určil tieto zmluvné podmienky za neprijateľné, a teda za neplatné.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, súd priznal proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

10. Proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie a s ním súvisiacemu výroku IV. o trovách konania podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP namietajúc záver súdu o postupe veriteľa pri uzatváraní zmluvy v rozpore s § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. s tým, že zákon pri skúmaní bonity neukladá povinnosť výlučne veriteľovi, ale aj samotnému spotrebiteľovi, ktorý bol povinný uviesť presné, pravdivé a úplné informácie o svojich príjmoch a výdavkoch. Žalobkyňa mala so žalovaným uzatvorené aj ďalšie, skôr dojednané úverové zmluvy, ktoré žalobkyňa riadne platila, s úhradou splátok nemala žiadny problém a k dnešnému dňu sú ukončené. Príjem z podnikania žalobkyne bol overený už pri úverovej zmluve zo dňa 26.9.2016, pričom žalobkyňa nezmenila výšku príjmu, ani zamestnanie, čo bolo taktiež zohľadnené pri posudzovaní bonity. Žalovaný ako dôkaz o skúmaní bonity žalobkyne predložil výpis z registra NRKI, nahliadnutie do registra SOLUS, kontrolu dokladov na MV SR, výpis z účtu, zisťoval rodinný stav, počet detí a vyživovacie povinnosti, druh bývania, náklady na domácnosť a bývanie, náklady predstavujúce splátky iným spoločnostiam, životné minimum žalobkyne, a preto nie je zrejmé, aké ďalšie položky a spôsoby skúmania bonity mal v danom prípade (aj s poukazom na výšku úveru 1.000,- eur) aplikovať. Žalovaný pri skúmaní bonity postupoval v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska zo dňa 14.11.2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ktorých sa žalovaný striktnie pridrižoval, výsledkom čoho bol kladný MLS umožňujúci poskytnúť žalobkyni úver. Pri posudzovaní náležitostí a bonity klientov jednotlivých úverových zmlúv je nevyhnutným prihliadať aj na princíp právnej istoty. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z dňa 22.11.2011, č.k. IV.ÚS 499/2011-25, ktorým súd vyslovil názor, že jedným z princípov právneho štátu je aj zachovanie istoty pri rovnakom posudzovaní totožných otázok v obdobných prípadoch.

11. Vo vzťahu k úrokovej sadzbe v podanom odvolaní žalovaný namietal, že Občiansky zákonník, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ani žiadny iný právny predpis neupravuje akú maximálnu výšku úrokovej sadzby môže veriteľ do úverovej zmluvy uviesť. V ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka je upravená najvyššia prípustná odplata, ktorú môže veriteľ od dlžníka, spotrebiteľa požadovať. Práve výška odplaty je porovnávacím kritériom, či ten ktorý úver je v súlade s dobrými mravmi a zákonom povolenou výškou stropu pri dojednaní odplaty. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy bola výška úrokov upravená ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Výška úrokovej sadzby odzrkadľuje, nakoľko rizikové je poskytnutie toho-ktorého úveru tomu-ktorému žiadateľovi. Čím je doba splácania úveru dlhšia a bonita klienta nižšia, tým vyššiemu riziku sa vystavuje ten, kto finančné prostriedky poskytuje, že úver mu nebude riadne splatený. Nebankové subjekty poskytujú úvery s vyšším rizikom ako banky, pričom cena rizika sa prejavuje práve vo výške odplaty za poskytnutý úver. Zo štatistík uvedených na internetovej stránke NBS vyplýva, že úroky, resp. odplaty za poskytnuté úvery budú vždy pri bankách rádovo nižšie ako pri poskytovaní úverov nebankovými spoločnosťami. Je to aj z dôvodu prísnejších kritérií bánk pri poskytovaní úverov. Úvery v nebankovkách preto využívajú najmä klienti, ktorým by úver banky z dôvodu zvýšeného rizika nesplácania neposkytli. Táto okolnosť je reálnym faktom na finančnom trhu a z toho dôvodu spoločnosť nemožno za uvedené sankcionovať, nakoľko bolo na slobodnej vôli klienta, či zmluvu s uvedenou výškou úrokovej sadzby uzatvorí alebo nie. Podľa Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonáva ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka je maximálna povolená výška odplaty upravená § 1a ods. 1 „Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej

vety.“ V čase predchádzajúcom uzatvoreniu úverovej zmluvy boli zverejnené Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 3. štvrtrok 2017, kedy bola priemerná hodnota RPMN pre prislúchajúci typ úveru vo výške 10,28 %, teda odplata v zmysle vyššie citovaného ustanovenia mohla byť až do výšky 20,56 % (v úverovej zmluve je 18,43 %). Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že výška odplaty je v zákonomnom rozmedzí, preto nespĺňa prezentované kritérium rozporu s dobrými mravmi. Je potrebné zohľadniť aj zmluvnú voľnosť zmluvných strán pri uzatváraní zmluvy, čo znamená že žalobkyňa sama dobrovoľne predmetnú zmluvu za dohodnutých podmienok, vrátane úrokov z úveru vo výške 18,43 %, so žalovaným uzavrela. Ak s podmienkami zmluvy nesúhlasila, mala možnosť zmluvu odmietnuť, čo však neurobila a s podmienkami uvedenými v úverovej zmluve súhlasila (dokonca opakovane). Navrhla odvolaciu súdu, aby odvolaním napadnuté rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal žalovanému náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

12. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyňa poukázala na text zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Tieto závery napokon vyplývajú aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 (Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkaus a ďalší) zo dňa 18.12.2014, keď európsky súd uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadom posúdenia úvery schopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery napokon vyplývajú aj z nálezu Ústavného súdu ČR III.ÚS 4129/18 zo dňa 26.2.2019 a rozsudkov Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.7.2018 a 33Cdo/201/2018 zo dňa 20.3.2019. V tejto súvislosti možno poukázať aj na závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18 zo dňa 5.3.2020, podľa ktorého články 8 a 23 Smernice 2008/48/ES z 23.4.2008 sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto 3 smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve. K výške úroku je potrebné podľa žalobkyne uviesť, že primeranosť odplaty nemožno stotožňovať s primeranosťou úroku, pretože odplata zahŕňa vrátane úroku aj iné zložky, ktoré sú ponúknuté spotrebiteľovi, ten ich akceptuje a za ich protiplnenie je ochotný uhradiť určitú sumu. Odplata ako množina všetkých odplatných zložiek úveru je samozrejme vyššia ako samotný úrok, ktorý musí spĺňať určité kritéria. Výška odplaty je regulovaná § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Výška úroku je však regulovaná dobrými mravmi cez § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia odvolacích súdov, z ktorých vyplýva, že u nebankových subjektov sú akceptovateľné úroky, nie viac ako 100 % oproti priemeru bánk (rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 6Co/114/2018, zo dňa 27.8.2019; sp.zn. 7Co/129/2018, zo dňa 21.1.2019; sp.zn. 20Co/19/2019, zo dňa 21.1.2019). Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo

argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

17. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil. V nadväznosti na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné opakovať, resp. dopĺňať rozhodnutie súdu prvej inštancie. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

18. V danom prípade odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie, pokiaľ ide o uloženie povinnosti žalovanému vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyni, na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

19. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Zz. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

21. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

22. Podľa čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie,

ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

23. Dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 Smernice 2008/48 preveriť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa posudzoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12) z 27. marca 2014 a vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka vyslovil, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri body 52. a 53. tohto rozsudku a body 64. a 65. rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej).

24. Zatiaľ čo ustanovenie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ustanovuje, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

25. Berúc do úvahy uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný poskytol žalobkyni úver aj napriek tomu, že nemal hodnovernými dokladmi preukázané výdavky na živobytie a tým zodpovedanú otázku, či žalobkyni zostáva dostatok peňažných prostriedkov na splácanie úveru. V dôsledku takéhoto formálneho a odbornej starostlivosti nezodpovedajúceho postupu právneho predchodcu žalobcu nedošlo k dostatočnému overeniu bonity žalobkyne. Ako vyplýva z výpisu z úverového registra, ktorý predložil žalovaný, kde zistil splátky trom iným spoločnostiam vo výške 476,- eur a spoločnosti žalobcu 67,- eur, a aj napriek týmto zisteniam a zostávajúcej čiastke 3,93 eur, poskytol žalobkyni ďalší úver s mesačnou splátkou 26,11 eur (č.l. 74 spisu).

26. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti (hodnovernosť zdroja). Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti (pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi). K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

27. Pri posudzovaní platnosti spotrebiteľskej zmluvy sa všeobecné súdy musia zaoberať celkovou vyváženosťou práv účastníkov zmluvy a vychádzať z princípu ochrany spotrebiteľa ako jedného z kľúčových princíпов súčasného občianskeho práva. Opačný postup vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. (nález Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2016, č. k. I. ÚS 913/16)

28. Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chtiac – nechtiac audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta a nepravdivá informácia o jeho už existujúcom úverom zaťaženi.

29. Žalovaný existujúce záväzky spotrebiteľa v danom prípade overil dopytom do úverového registra, z ktorého bolo zistené, že spotrebiteľ mal v čase poskytnutia úveru existujúce záväzky vo výške 476,- eur u iných veriteľov a splátky vo výške 67,- eur u žalovaného (č.l. 74 a nasl. spisu). Novo poskytnutým úverom vznikla žalobkyni ďalšia mesačná splátka vo výške 26,11 eur. Čo sa týka príjmov, žalovaný vychádzal z údajov uvedených v zmluve žalobkyňou, a teda, že má čistý mesačný príjem 910,- eur a partner 700,- eur (č.l. 6 spisu) a vyživovaciu povinnosť k dvom deťom. Žalovaný príjem žalobkyne neoveril dopytom do Sociálnej poisťovne ani o overovaní príjmu nepredložil žiaden dôkaz.

30. Na žalovaným predložený výpis z účtu E. E., F., v odvolacom konaní, odvolací súd postupom podľa § 366 písm. d) CSP neprihliadol, nakoľko nejde o prostriedok procesnej obrany, ktorý odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Navyše žalovaný predložil výpis z účtu z obdobia od 1.8.2016 do 31.8.2016 (č.I. 147 - 150 spisu), pričom úver bol žalobkyni poskytnutý až 4.12.2017. Vzhľadom na uvedené je tento výpis z účtu žalobkyne bez právneho významu.

31. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní tvrdil, že postupoval v súlade s Opatrením Národnej banky Slovenska č. 10/2017 z 14. novembra 2017, s týmto sa nemožno stotožniť. Podľa čl. 5 ods. 3 Opatrenia NBS (č.I. 154 spisu) čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

32. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobkyne ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno, že by zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjem žalobkyne pred uzavretím zmluvy o úvere. Žalovaný podobne neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalobkyne pred uzavretím tejto zmluvy. Žalovaným predložený dopyt do úverového registra sa týkal len úverovej zaťaženia žalobkyne vo vzťahu k žalovanému a iným subjektom poskytujúcim spotrebiteľské úvery. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

33. O správnosti prijatého záveru súdom prvej inštancie o porušení povinnosti skúmať schopnosť splácať spotrebiteľský úver svedčí aj zistený skutkový stav, že žalobkyňa za roky 2019 a 2020 je stranou sporu v ďalších 14 sporoch, kde vystupuje či už na strane žalobkyne alebo žalovanej (bod 43. odôvodnenia rozsudku).

34. Pri overovaní bonity žalobkyne nemal žalovaný k dispozícii údaje o príjme a výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovanej o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalovaný nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalobkyne). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

35. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalovaný skúmal iba úverové zaťaženie žalobkyne, vôbec neskúmal príjem, vychádzal len z príjmu uvedeného žalobkyňou a vôbec nebral do úvahy bežné výdavky žalobkyne na bývanie, dopravu, domácnosť. Výdavky spotrebiteľa nepredstavujú iba splátky úverov.

36. Súd prvej inštancie v závislosti od uvedeného správne dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti podľa § 7 ods. 1, následkom čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a to s poukazom na § 11 ods. 2 veta druhá zákona č. 129/2010 Z.z.. Vzhľadom na vyššie uvedené, je záver súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 339,97 eur správny.

37. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal nesprávne právne posúdenie výšky dohodnutej úrokovej sadzby, ktorá je podľa názoru súdu prvej inštancie v rozpore s dobrými mravmi. Úroková sadzba predmetného úveru je viac ako 4-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. V danom prípade sa preto prvoinštančný súd správne zaoberal výškou úroku z úveru, ktorá je určená úrokovou sadzbou 18,43 % ročne a porovnával ju s úrokmami poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Z internetovej stránky NBS súd prvej inštancie preveril úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere bola priemerná úroková sadzba pre daný typ úveru 4,82 %. Z toho je zrejmé, že žalovaným požadovaný úrok v danom prípade bol viac ako 4 - násobne vyšší ako úrok, ktorý za podobných podmienok banky poskytovali.

38. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o viac ako 400 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Žalobcom požadovaný úrok z úveru s úrokovou sadzbou vo výške 18,43 % spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerne v tomto období boli úroky 4,82 % ročne. Tento názor je súladný aj s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozsudku zo dňa 31.7.2009 sp.zn. 1MCdo/1/2009.

39. Aplikáciu ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka v otázke výšky odplaty nevyklučuje ani ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých finančných prostriedkov a lehotu splatnosti.

40. Uvedené ustanovenie ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprímerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

41. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

42. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

43. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 odsek 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

44. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v

dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokových sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

45. Správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanému vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyňi (výrok I. rozsudku) zodpovedá aj súvisiaci výrok IV. o trovách konania.

46. Na základe uvedených skutočností považuje odvolací súd odvolanie žalovaného v napadnutom rozsahu výroku I. a výroku IV. za nedôvodné a vzhľadom na uvádzané dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

47. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a ustanovením § 262 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, preto má nárok voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

48. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).